

Poštnine prosto.

Po § 97 zakona o organizaciji gasilstva

GASILEC

Glasilo Gasilske zajednice Dravske banovine

**Letnik
XXXIX**

V Ljubljani, dne 20. marca 1935

**Štev.
3**

Izhaja vsak mesec. Posamezna številka 2.50 Din, za inozemstvo 3 Din
V »Zajednici« združene gasilske čete dobijo po en izvod »Gasilca« brezplačno

Vsebina:

	Stran
Tomaž G. Masaryk — 85 letnik	29
Starešinska seja Gasilske zveze kraljevine Jugoslavije	30
Starešina Turk 70 letnik	32
Prvi splošni požarni red	33
Zavarujte svoje domove!	34
Požar skednjev, slamnatih kopice in hlevov	35
Kje naj bodo naše skupščine	36
Predavanje o gasilstvu v šoli	38
Dopisi	39

Dvokolno priklopno brizgalno

tvrdke Smekal, 25 ks., malo rabljeno,
proda zaradi nakupa „Agregata“

Prostov. gasilska četa Hoče pri Mariboru

Gasilske opasače

po predpisu Gasilske zveze kraljevine Jugoslavije
izdelujem iz krponiranih gladkih kož za častnike
po Din 60— in za moštvo po Din 40—.

ISKRA FRANC, sedlar
NA VIČU PRI LJUBLJANI, h.št.16

Naprodaj imam
gasilski voz za
16 oseb, na olj-
nate osi, poceni

Gasilske čete, pozor!

*Nabavite si najcenejše opasače za moštvo in starešine
pri direktnem producentu. Pri večjem odjemu popust!*

»Indus« TOVARNA USNJA IN USNJENIH IZDELKOV
družba z o. z. **Ljubljana, Sv. Petra c.72**

Gasilske čete, pozor!

Preden si nabavite potrebne cevi, Vas
vljudno vabim, da si ogledate mojo zalogo
normalnih gasilskih cevi

najfinejše kakovosti, izdelke slovite češke tovarne
H. Klinger, za katero imam samoprodajo za vso Slovenijo

Ivan N. Adamič

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 31

MARIBOR, Vetrinjska 20 CELJE, Kralja Petra 33

Velika zaloga: Gumiranih cevi vseh vrst, gum. spiral-
nih sesalnih cevi. Normalne spojke iz la medenine itd.

NAJNIŽJE CENE!

ZAHTEVAJTE CENIK!

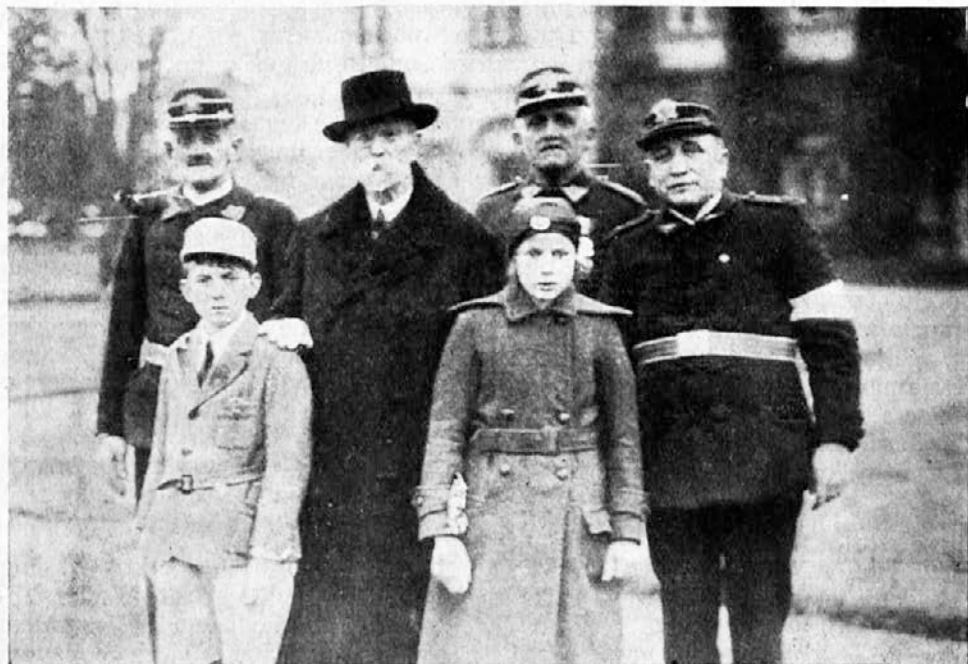
Samoprodaja gasilskih cevi!

Tomaž G. Masaryk — 85 letnik

V Sv. Vidu pri Ptuj, dne 8. marca 1935.

Na Hradčanih je dne 7. marca 1935. zaplapolala zastava v znanje češkoslovaškemu narodu, da se je vrnil predsednik republike zdrav in čil v svoj dvor iz gradiča Laněh. Vrnil se je v prestolnico, da praznuje svojo 85 letnico sredi ljubljenega češkoslovaškega naroda.

Trditev, da je Masaryk največji Evropec, je popolnoma razumljiva. Poglejmo le nekoliko njegovo delo za čehoslovaški narod, pa nam bo to jasno! Ni se brigal le za svoj narod. Poleg tolikih poslov, ki jih je imel daleč od

Predsednik Masaryk v krogu gasilcev.

domovine s pripravami za osvoboditev svojega čehoslovaškega naroda in njegovo ujedinjenje v samostojni republiki, je skrbel tudi za ostale slovanske narode. Budno je stal na straži, da bi se ne pripetila kateremu izmed njih kaka krivica. Znana je na primer njegova krepka intervencija ob priliki velikega »Veleizdajniškega procesa« v Zagrebu. Sam je prišel v Zagreb, da prepreči smrt najidealnejših jugoslovanskih borcev, ki so jim po krivici očitali veleizdajo in jih tudi obsodili. Takih primerov bi naštel še mnogo. Poleg vsega svojega obilnega dela se je kot predsednik čehoslovaške republike vedno živo zanimal za našo mlado državo Jugoslavijo, ki je delila v polpretekli zgodovini enako usodo s Češkoslovaško in naletela ob svojem nastanku na enake težave, kakor Češkoslovaška.

Svoje delo je predsednik Masaryk kronal, ko je 26. oktobra 1918. prečital v Filadelfiji proglas o osvobojenju malih narodov. 21. decembra istega leta ga

je češkoslovaška republika pozdravila kot svojega prvega predsednika na domačih tleh. In potem je delal in skrbel ter še skrbi očetovsko za svoj češkoslovaški narod iz leta v leto in ga vodi skozi vse viharje in težave, ki jih morajo prestajati male države.

T. G. Masaryk je naklonjen vsem narodnim organizacijam in se zanje zanima, posebno pa se še zanima za svoje gasilce in jih vedno podpira z dobro in očetovsko roko. Sam se je udeležil vseh večjih gasilskih zletov in na njih bodril bratske češkoslovaške gasilce k vzajemnemu in skupnemu delu. Ne samo češkoslovaške gasilce, tudi nas je veselo večkrat pozdravil in nam želel mnogo uspehov.

Češkoslovaški gasilci so izdelali letos za njegovo obletnico naslednjo spomenico, ki so jo opremili z narodnimi ornamentami:

»Od podkarpatskih gor do najzapadnejšega konca Češkega lesa je vzplamtel v hipu lik legendarnega starca — apostola demokracije.

V naših srcih gori ljubezen do našega očeta in mi gasilci hočemo dokazati ob njegovi 85 letnici svojo veliko ljubezen.

V trenutku, ko dajejo govorniki velikega gasilskega bratstva v njegovo roko v gradiču Laneh zagotovilo naše vdanosti, se mu mi gasilci klanjamo in ga pozdravljamo na predvečer njegovega rojstnega dne in mu želimo mnogo zdravja in moči.

Mi Čehoslovaki se dobro zavedamo, da nam je bila dana svoboda s tem, da je bilo izročeno krmilo naše državne ladje izkušenemu krmarju — našemu očetu Tomažu Garyku Masaryku, ki jo je srečno privedel iz razburkanega morja v tihe in mirne vode.

Blagoslovljena bodi njegova častita glava, kajti on nas je privedel, kakor svetopisemski Jozoe svoj narod v obljubljeno deželo, nas Čehoslovake v deželo tridesetletnih nad, zemljo sena Jana Amosena.

Naj živi naša češkoslovaška republika!

Naj živi naš osvoboditelj in očka Tomaž Garyk Masaryk!«

* * *

Tudi mi jugoslovanski gasilci se pridružujemo bratskim češkoslovaškim gasilcem in vzklikamo ob tej priliki predsedniku bratske Češkoslovaške republike in svojemu vzorniku Tomažu G. Masaryku ob njegovem 85. rojstnem dnevu: »Naj ga Večni ohrani bratom Čehoslovakom in nam vsem Slovanom še mnoga leta zdravega in čilega na krmilu bratske češkoslovaške države!

Naj živi predsednik Tomaž Garyk Masaryk!

Naj živi bratska češkoslovaška republika! V to:

»Pomoz Bog!««

Starešinska seja Gasilske zveze kraljevine Jugoslavije

Starešinstvo gasilskega saveza kraljevine Jugoslavije je imelo 12. in 13. februarja svojo XXII. sejo, na kateri se je razpravljalo poleg drugega o korakih, ki se bodo storili radi končne rešitve vprašanja o 6% podpori, ki pripada gasilskim ustanovam na osnovi § 77 zakona o organizaciji gasilstva.

Sklenilo se je, da vse savezno starešinstvo poseti g. ministra za telesno vzgojo naroda dr. Auera in mu razloži težek položaj, v katerem se gasilstvo

nahaja zato, ker se ne izvršujejo zakonske odredbe in da mu razloži posledice, ki radi tega lahko nastajajo.

Razen tega so se razmotrivali referati o projektu zakona o požarni policiji, predlog uredbe o popustih pri vožnji gasilcem in njihovim pripravam na osnovi § 96 zakona o organizaciji gasilstva, nato referati tehničnega sveta, in to: predpis o vršenju inspekcij pri gasilskih ustanovah, položaj gasilskih inspektorjev, izdelava gasilskega vežbovnika, unifikacija gasilskih cevi, narodne šole in gasilska propaganda in tolmačenje predpisa, ki govori o činih.

RAZGLAS.

Predsedstvo odseka »Samopomoč« Gasilske zajednice Dravske banovine sklicuje odbornike in župne zastopnike čet v soboto, dne

13. aprila t. l. ob 14. uri popoldne

v gasilsko pisarno »Grafike«, Masarykova cesta 14/II., nasproti glavnemu kolodvoru na posvet o načinu poživitev še večje delavnosti za podvig: števila članstva te prekornostne in celokupnemu gasilstvu neobhodno potrebne ustanove v dosego še uspešnejše, izdatnejše in varnejše pomoči v bodočnosti. Hkratu si bo odsekovo članstvo z župnimi zastopniki vred pregledalo letni računski zaključek in vzelo poročilo o poslovanju minulega leta v vednost in odobritev.

V Ljubljani, dne 18. marca 1935.

Fajdiga Franc, l. r., predsednik.

Pristovšek Franc l. r., tajnik.

GASILSKA RAZSTAVA

Zopet smo mesec dni bližje razstavi, pravo delo se torej pričinja. Večina poverjenikov še ni poslala svojih poročil in seznamov, kaj mislijo razstaviti. Zato ožji razstavni odbor ne more še delati in pripravljati. S samimi statistiki pa ne smemo na razstavo! Zanimajmo se vsi za to našo prireditve, ki naj pokaže pravo sliko našega gasilstva. Išimo stare in zanimive predmete zlasti staro orodje, ki leži na podstrešjih in shrambah! Opozarjamo zlasti na razna vedra, košare, ki so znotraj osmoljene in so našim prednikom služile za donajanje vode na požarišče, razne kavlje, male ročne brizgalne itd. Moderno gasilno orodje za oddaljene kraje ne pride toliko v poštev, zato pa čim več slik. Dobrodošle so vse slike orodja, vaj, požarov, domov itd.

Vsaka gasilska četa bi morala imeti svojega poverjenika za razstavo. Ta naj izbira pri svoji četi in zasebnikih, napravi seznam in ga pošlje svoji župi, odnosno župnemu poverjeniku za razstavo. Župni poverjeniki naj napravijo potem seznam vsega razstavnega materiala svoje župe in ga takoj, najkasneje pa do 15. aprila t. l. pošljejo na naslov: Gasilska zajednica Dravske banovine (razst. odsek) — Ljubljana. Razstavni odbor bo potem te seznane skrbno pregledal in odločil, kaj pride na razstavo. V prvi vrsti bomo gledali na to, da se razstavi čim več predmetov iz bližnje okolice Ljubljane, ker se tako zmanjšajo prevozni stroški. Vse prevozne stroške za razstavne predmete, ki jih odobri razstavni odsek plača, odnosno povrne razstavni odsek iz lastnih sredstev.

Ponovno opozarjamo vse članstvo naj se zanima za razstavo in pomaga pri ogromnem delu. Držimo se gesla: Zrno do zrna pogača, kamen do kamna palača.

Razstavni odsek.

Po sklepu zveznega odbora Gasilske zajednice ne prirejajo gasilske čete o binkošti nobenih veselice.

Starešina Turk 70 letnik

Dne 10. aprila bo naš starešina obhajal svoj 70. rojstni dan. Slovensko gasilstvo se raduje z jubilantom ter želi, da bi ga Vsegamočni ohranil še mnogo let. Pisati o njegovem delu se mi zdi odveč, ker sem prepričan, da ga pozna vsak gasilec naše zajednice. Kdo pa ne pozna našega »Ata Turka?«

Njegovo delo na gospodarskem in človekoljubnem polju je prvi priznal občinski svet ljubljanski, ki ga je v svoji zadnji seji imenoval za častnega meščana glavnega mesta Dravske banovine. To priznanje dela veseli gasilstvo ter se čuti s proslavljencom počaščenega. Slovenski gasilci mu ob njegovih radostnih dneh, to je na dan godu in rojstnem dnevu iz srca čestitajo z željo, da ostane še dolga leta na čelu organizacije.

Prvi splošni požarni red

(Konec.)

§ 44: Vozniki, mesarji, mlinarji, pivovarji in slični obrtniki so dolžni dati svoje konje na razpolago za prevoz gasilnega orodja in vode na požarišče. Členi 45, 46, 47 določajo, da mora imeti vsaka hiša na podstrešju pripravljeno in napolnjeno kad vode, potem pa tudi čebre in vedrice, da domači takoj lahko nekaj storijo. Tudi lestve, mački in velika svetiljka morajo biti pri vsaki hiši, večja poslopja pa morajo imeti več tega in drugega orodja, pa tudi malo ročno brizgo.

Važen je § 48, ki določa, da morajo komorni uradi vseh mest in trgov na skupne stroške nabaviti manjkajoče gasilsko orodje. Vsak kraj mora imeti po krajevnih prilikah in po svojem premoženju primerno kovinasto brizgalno na kolesih ali na nosala, voz in sode za vodo, lestve, mačke, krampe, lopate, usnjate čebre, laterne itd. Naslednja dva člena (49, 50) govorita o tem, da je manjkajoče orodje takoj nabaviti in potem na primernih mestih, kamor se vedno lahko pride, dobro shraniti in skrbeti, da bo vedno v redu in za uporabo pripravljeno.

Popolnoma pravilno ugotavlja § 51, da zavisi brzina kakor tudi red pri gašenju največ od tega, če je že vnaprej določeno, kaj ima v primeru sile storiti ta, kaj oni. Zaradi tega se naroča magistratu, da napravi primerno razdelitev za cehe in profesionaliste tako, da se dodeli vsakemu delo, z katero so posamezni posebno usposobljeni. Eni (neimenovani) imajo dovažati vodo, drugi naj bodo zaposleni pri reševanju, tretji s čebri, četrti pri lestvah, zopet drugi pri gasilskem orodju (brizgalni), nekateri pri rušenju itd. Zlasti je dobro poučiti v kraju bivajoče zidarje, krovce, kovače, tesarje, ključavničarje in dimnikarje, s kakšnim orodjem naj pridejo in za katero delo naj se pripravijo. Pa tudi magistratni svetniki (§§ 52, 53) morajo poleg požarnih komisarjev priti na požarišče in se jim mora delokrog že vnaprej določiti. Tudi na ordonance je misliti in čuvajem pri vratih dati potrebna navodila, da pazijo na sumljive osebe in zapro pravočasno vrata. Pastirji se morajo sami takoj pobrigati za rešitev in izgon živine iz mesta. — O vsem je sestaviti točen zapisnik in ga shraniti, da je mogoče tiste, ki v primeru sile ne storijo svoje dolžnosti, poklicati na odgovornost in jih kaznovati.

Profesionisti in druge za delo določene osebe (§ 54) morajo odhiteti na požarišče z določenim orodjem čim brže; proti zamudnikom je postopati s strogimi kaznimi. Zlasti pa se morajo požuriti oni, ki imajo skrb za dovoz mestnega orodja in vode. Za naskok ognja in podiranje določeni zidarji, tesarji, kamnoseki, kovači in dimnikarji pridejo s pomočniki in vsem orodjem naravnost k gorečemu objektu. Členi 55, 56, 57 določajo obveznosti voznikov in oseb, ki imajo konje, da morajo biti vsi v primeru sile pripravljene, rano-celnik da mora s pomočnikom, svojim orodjem in obveznim materialom priti na požarišče, duhovščina pa naj pošlje katerega sobrata in vse svoje gasilno orodje na pomoč, da tudi v tem pokaže lep zgled.

Brezpogojno se ima vsakdo pokoriti gasilno akcijo vodečemu županu ali namestniku (§§ 58, 59); vendar naj ta izdaja svoja povelja, ko vzpodbuja ljudi k delu, kara nepokorne in odganja postopače s primerno resnostjo in vendar umerjeno. Vsem pa je naročeno, da se morajo vzdržati vsakega krika in vika.

Zadnji štirje paragrafi (60—63) določajo glede reda pri gašenju, da mora biti pot za dovoz prosta in razsvetljena, o podajanju čebrov, da je brizgati

v smeri vetra in ne proti njemu, kako je ravnati, če gori v kleti ali obokani shrambi, podirati je pa šele, če ognja na drug način ne moremo več ustaviti. Vsi pa, katerim so hiše podrli ali odkrili, uživajo iste ugodnosti in podpore kakor pogorelci sami.

Določila **četrtega poglavja**, ki obsega §§ 64 do 72, se nanašajo na ukrepe, ko je ogenj pogašen, in sicer, da ostane vse tako dolgo pri požarišču, dokler vodja gasilske akcije ne da povelja za pospravo in odhod; prej pa je še vse pogorišče preiskati in vsa netišča pogasiti. Ko je minila vsaka nevarnost, je vrniti zasebnikom posojeno orodje, lastno (komunalno) pa je spraviti v shrambo, kar treba, takoj popraviti. Dan po požaru je zadevo naznaniti okrožnemu uradu in uvesti preiskavo o vzroku požara in krivce strogo kaznovati, prav tako tudi one, ki bi si gasilno orodje prilastili ali pokvarili, in zlasti one, ki bi se drznili krasti rešene predmete. — One, ki so se pri gašenju odlikovali, je nagraditi, istotako onega, ki je prvi prinesel vest o požaru (naj dobi 1 fl.), in oni, ki je pripeljal prvi sod vode (dobi 1 fl. 30 kr.); tudi dimnikarju, ki je pri požaru v dimniku prvi bil na strehi in ga pokril, je dati 2 fl., itd. Vse te premije se plačajo iz blagajne komornega urada. Vse te in druge stroške je izterjati od lastnika (pogorele) hiše oziroma od onega, ki je s svojo zanikanostjo zakrivil požar.

S tem bi bili seznanili cenj. čitatelje z določili najstarejšega splošnega požarnega reda, ki pa ima na koncu še dodatek v obliki naredbe in obsega tri točke. Prva pravi, da se strogo prepoveduje v hlevih, na škednjih in podstrešjih ter utah za seno in slamo kaditi tobak ali pa svetiti z odprto lučjo ali pa greti z ogljem. Druga določa kazni za one, ki bi se ne ravnali po tem naročilu, in sicer po 4. poglavju (§§ 57, 58) zakona o političnih zločincih, v tretji pa se naroča oblastem (magistratom) strogo ravnanje po določenih požarnega reda, zlasti kar se tiče požarnih ogledov, ki naj bi se vršili tudi razen rednih vizitacij v nenapovedanem času.

Zavarujte svoje domove!

Ko dobivam dnevnik požarov, kažejo ti veliko revščino pogorelca. Največ škode pa trpi kmet, ker pač pri njem največkrat gori. Manj je požarov v mestih in trgih. To dejstvo naj bo za našega kmeta opomin, da se zavaruje, kajti največkrat vidim pri njih, da niso zavarovani ali pa premalo. Z zavarovalnino se navadno krije nastala škoda, kolikor to pač dovoljuje zavarovalna vsota in kolikor pridejo v poštev zavarovani predmeti.

Poljski pridelki, ki so jih komaj pospravili in živina, ki smo jo baš kupili, navadno niso zavarovani, pa so že večkrat postali plen plamenov. Da za takšne predmete ne dobimo zavarovalnine, je razumljivo. In koliko reči bi lahko naštel, ki jih zavarujemo premalo ali jih pa sploh ne zavarujemo.

Ze preje sem omenil, da kmeta največkrat obišče nesreča. Skednji, ki so napolnjeni z žitom in slamo, shrambe, ki hranijo živalsko hrano in drugo, nudijo pač največ prilik za nevarnost ognja.

Radi tega ima kmet največ vzrokov, da zavaruje svoje imetje. Pri tem pa naj zavaruje svoje imetje za resnično vrednost. Ko boste sklepali zavarovalne pogodbe, zavarujte vsak predmet zase in ne vse povprek. Ako vam potem pogori to ali ono, boste potem dobili tudi povrnjeno škodo.

Požarni dnevnik mi tudi kažejo, da nekateri kmetje zavarujejo svoje imetje za tako visoke vsote, da te ne odgovarjajo resnici. Samo ob sebi je

razumljivo, da zavarovalnice izplačujejo le resnično škodo; kajti, če bi plačevale vsake vsote, kje bi pa jemale in vrhutega bi bilo to kaznjivo pospeševanje požigov.

Na nas gasilcih je, da poučimo svoj narod. Vplivajte na svoje soobčane, da bodo imeli vsi zavarovano svoje imetje, to pa le za resnične vrednosti in ne za kakšne pretirane vsote. Zavarujte tudi živino, poljske pridelke in orodje. Mnogo dobrega lahko storite, gasilci, s svojim zgledom in poukom! **Lj. M.**

Požar skednjev, slamnatih kopic in hlevov

Iz svojih opazovanj in iz poročil o posameznih požarih opažam, da so baš požari skednjev in raznih kopic na deželi najbolj nevarni. Tu začne navadno najprej goreti in od tod se širi ogenj na vse strani. Zato se mi zdi potrebno, da na tem mestu poučimo naše člane, da bodo vršili svojo službo uspešno in da bo njihovo delo pokazalo uspeh.

Slama, krma in druge slične stvari gore v notranjosti zelo dolgo. Iz izkušenj vedo gasilci, da se goreča kopica da pogasiti le tedaj, ako jo popolnoma razderemo. Voda ne pomaga mnogo, ker pogasi le zunanje plasti. Edino sredstvo torej je, da kopico razderemo, slamo raztresemo in šele potem pogasimo. Pogasiti se dajo takšni požari le tedaj, ako se še niso popolnoma razvili in je hitra pomoč pri roki. Ako se je pa ogenj že dovolj razširil in je kopica v plamenih, tedaj je gašenje zelo težavno. Naše glavno delo je v tem primeru varstvo sosednjih objektov.

Pri požaru skednja je naloga poveljnika težavna in zelo odgovorna. Predvsem bo rešil, ako je to še mogoče, iz skednja vse stroje, ako se je popreje prepričal, da niso človeška ali živalska življenja v nevarnosti. Načelo vsega gašenja je, da predvsem rešimo ljudi in živali. Istočasno pa odredimo zaščito sosednjih prostorov in poslopij. Brizgalna mora biti vedno v pripravljenosti in brizgač postavljen tako, da prične v trenutku, ko je potreba, varovati sosednja poslopja.

Kmet ima običajno v bližini skednjev in gospodarskih poslopij kopice slame, krme ali pa kupe drv. Te pokrijemo ali v mokrimi cunjami ali jih pa zmočimo z vodnim curkom, ako je pa potrebno, jih ukažemo odstraniti. Naložene vozove odpeljemo. Poveljnik naj svoje gasilce razdeli tako, da prevzame en del obrambo, naslednji del zaščiti stranska poslopja pred iskrami, drugi del pa napade ogenj ter nosi iz gorečih stavb slamo in seno, ki se zunaj pogasi.

Različen je seveda postopek pri manj razvitem, ali v notranjosti plamtečem ognju ali pa pri obrambi skednja, ki je že ves v plamenih. Kadar je ogenj še majhen in opazimo šele dim, naj nosijo gasilci hitro iz skednja slamo in seno. Potrebno je poskrbeti za odhod dima, zaradi česar napravimo luknje v streho ali steno. Prav radi dima je potrebno gasilce večkrat izmenjati. Slamo in seno raztresemo v primerni razdalji in jo pogasimo, ako je potrebno. V slučaju, da je notranjost že v plamenih, pošljemo v notranjost brizgača in ga namestimo tako, da se v potrebi hitro umakne. Istočasno pa pošljemo v notranjost gasilce, ki naj skedenj izpraznjujejo in ravnaajo v ostalem enako, kakor sem omenil pri požaru, kjer je viden le dim. Nič pa ne bomo opravili, ako je ves skedenj v plamenih. Rešitev je nemogoča. Najbolje je, da pustimo skedenj pogoreti in ščitimo raje stranska poslopja. Brizganje v plamen ima le tedaj pomen, če je na razpolago dovolj cevi in vode, da lahko ogenj zalijemo. Goreče kopice

razderemo, kakor sem že prej omenil, če so pa popolnoma v plamenih, jih pustimo mirno goreti.

Kakor je vsak požar nevaren za gasilce, morajo tudi tukaj gasilci paziti. Skednji imajo odprta ostrešja in če so kriti z opeko, je potrebno paziti na opeko, ki pada s strehe. Nevarni so lemeži ali drugi deli ostrešja. Za gasilce je tudi nevaren dim in je potrebno radi tega skrbeti za odhod dima s tem, da odpremo vrata in okna ali pa napravimo luknje v streho ali pa steno, kakor sem to že omenil. S kakšnim curkom gasimo, je tudi važno vprašanje. Najboljši je pršni curek, ki ga dobimo, ako nimamo primernega ustnika tako, da podrimo palec pred ustnik. Če je notranjost v plamenih, polivamo predvsem vse one dele, ki nosijo, kakor strešne lemeže, tramovje itd. Vmes pa s pršnim curkom gasimo gorečo slamo, da jo gasilci lahko potem spravljajo na prosto. Izpraznjenje skednja je nujno potrebno in se mora izvršiti brez odlašanja.

V najožji zvezi s skednji, so na kmetih gotovo hlevi, ki so navadno istočasno s skednjem v plamenih. V takšnem primeru skušamo najprej rešiti živino. Rešitev živine je zelo otežkočena. O tem reševanju sem pisal že pred leti. Mislim, da pa ne bo odveč, ako v kratkem ponovim. Živina navadno noče iz gorečega poslopja in če jo spravimo že ven, kaj rada pobegne zopet nazaj. Živino bodo najlaže reševali domači, ker jih živina pozna. Večje živali vodimo posamič iz hleva. Ako dopušča čas, vržemo kravam ali konjem kakšno vrečo ali odejo preko glave, da žival ne zdivia, ko vidi plamene. Konji gredo vedno kaj radi iz hleva, ako vržemo nanje konjsko opremo. Najtežje delo je pa s svinjami. Te treba prijeti za zadnje noge in jih tako povleči iz hleva. Ovce slede kaj rade ovnu vodniku. Perutnino zbašemo v vreče. Rešeno živino je treba dobro čuvati, da ne zbeži nazaj v hlev. Čebele mirno odnesemo v stran in jih položimo na prostem na tla v smeri, kamor ne pride dim. Luknjo za izlet lahko med prenosom zadelamo, a jo moramo, kakor hitro položimo panj na tla, odpreti.

Ker živalim dim prav tako škoduje, kakor ljudem, zato poskrbimo, da bomo odprli vsa okna in vrata in napravili tako prepih, dokler ni vsa živina rešena, čeprav to nekoliko pospeši požar. Ako je izhod zaprt od plamenov in se jih brizgaču hitro ne posreči zadušiti, je potrebno napraviti hitro drug izhod. Zaščititi je potreba zopet stranska poslopja, da se ogenj ne razširi nanje, na hišo in drugam.

Kakor povsod, je tudi tukaj potrebna hitra pomoč. Ako so vrata zaprta zaradi reševanja živine, napeljemo cev skozi okno. Nikoli ne gasimo od zunaj, temveč izvršimo napad takoj od znotraj.

Vse uspešno delo je pa odvisno od poveljnika. Če je ta na mestu, se bo preprečila marsikatera velika nesreča in se bo rešilo vse, kar se sploh rešiti da! Radi tega pa je želja vseh: **Dajte nam dobrih poveljnikov!**

Po nemškem predelal Lj. M.

Vinko Flerin, Domžale:

Kje naj bodo naše skupščine

Vprašanje, kje naj bodo naše skupščine, je gotovo zelo važno. V tem trenutku morda ni tako važno, toda menda samo radi tega ne, ker so se naše skupščine že vršile. Če sem se lotil obravnave tega vprašanja sedaj, ko namreč ni tako aktualno, sem pač moral imeti tehtne razloge za to.

Prav žal mi je, da se moram od skupščin samih nekoliko oddaljiti, vendar pa to moram storiti že zaradi tega, da morem te same potem obravnavati povsem stvarno zgolj z našega stališča.

Vsakdo, ki je član naših organizacij, prav dobro ve, da je zlasti za gasilce priporočljivo, naj se izogibajo gostiln in javnih lokalov, tako v svojem privatnem življenju, prav posebno pa še, kadar so v službi. Naše glasilo je o tem že dostikrat pisalo in vsi želimo in upamo, da ne zastonj. Vsaki najmanjši gasilski edinici vedno priporočamo, da naj za seje, bodisi odborove ali članske, ne uporablja gostiln, razen ako to prilike zahtevajo in radi pretesnih prostorov gasilskega doma to ni mogoče. Vsakomur mora biti jasno, da je absurdno, ako četa, ki razpolaga z lepimi prostori v svojem domu, teh ne uporablja za seje in sestanke, nego jih prireja po raznih gostilnah. Zato so člani skoro prisiljeni, da pijejo. Ako se to dogaja pri četah, je to vsaj mogoče nekako opravičiti, toda župne skupščine bi morale že po pravilniku in radi dobrega zgleda podrejenim četam biti v gasilskem domu. Šele, ako bi prostori gasilskega doma ne bili za to primerni, naj bi bile župne skupščine ali v šoli, odnosno v kakih drugih prostorih, čisto nazadnje šele v gostilni, ako bi res ne bilo mogoče dobiti drugih prostorov. Če pa pomislimo, da je po zakonu sedež župe samo v kraju sreza, je popolnoma neverjetno, da bi se ne moglo dobiti prostorov drugod kot v gostilni.

Ker sem s prestoječim dovolj pojasnil razloge, ki so me navedli k ideji tega članka, lahko zopet preidem na stvar samo.

Kaj je skupščina? Ali je treba to tolmačiti? Mislim, da pač nekoliko. Zakon pravi: Četo upravlja letna skupščina, upravni in nadzorstveni odbor ter poveljstvo. Kdor pravilno razume, je torej skupščina najvišji forum naših edinic, pa naj bo to četa, župa, zajednica ali savez. Pri gasilcih je mnogo stvari, ki se dajo rešiti ali raztolmačiti s tako zvanim »po domače povedanim«. In po tem po domače povedanem se pravi skupščina občni zbor, kjer vsakdo lahko pove vsakomur vse, kar se tiče društva odnosno čete tudi prav po domače. Ako pa se govori po domače je treba upoštevati, da so domači pogovori včasih tudi prav hudi. Skratka: skupščina, pa naj se vzame po prvem ali po drugem, je oni merodajni in važni faktor, ki določa delo in njega smernice v bodočem letu, kakor tudi sprejema poročila o delovanju v preteklem letu, ter jih ali odobrava ali pa graja.

Popolnoma odveč bi bilo govoriti o tem, kako neprimerno je točenje alkohola v prostorih, kjer je skupščina in se obravnavajo tako važne stvari glede varnosti prebivalstva in izboljšavanje obrambnih sredstev proti požarom in drugim elementarnim nesrečam, ki nas lahko vsak dan dolete. Če smo proti temu, da bi četne skupščine bile po gostilnah, moramo še s toliko večjo vnemo preprečevati župne skupščine v gostilnah.

Zmotno bi bilo mišljenje, da nameravam s tem ustvarjati kako neprijeteljsko razpoloženje proti skupščini zajednice, ki bo v hotelu Metropol v Ljubljani. Naša zajednica nima svojega doma in je radi tega prisiljena iskati nekje gostoljubja. Če ga išče v renomiranem hotelu, je čisto razumljivo, ker to odgovarja vsem potrebam in zahtevam. Poleg vsega tega se pa v večjih hotelih nahajajo posebne dvorane, ki so proti malenkostni odškodnini ali celo zastonj na razpolago.

Zajednice tudi v drugih ozirih ne moremo tako primerjati četam kot župe in je torej že iz navedenega razvidno, da je zajednica izbrala hotel Metropol med drugim tudi za to, da ima vsak delegat kolikor mogoče kratko pot od kolodvora.

Župa pa vsaka kot taka vsaj upam prav lahko omogoči, da je njena skupščina v prostorih gasilskega doma odnosno na nevtralnih tleh, zaradi česar v imenu številnih tovarišev vsaj upam, da smem rabiti ta izraz, upravičeno apeliram na merodajne kroge ter jih prosim, naj blagovolijo podvzeti vse potrebne korake, da ne bo nikake skupščine več v gostilni, ker to v veliki meri škoduje gasilstvu materialno in moralno.

Predavanje o gasilstvu v šolah

Gasilstvu vseh držav se nakladajo vsak čas nove in vedno večje ter težje dolžnosti. Duh časa zahteva, da vsak človek, vsaka žena in da vsak dorasel otrok postane gasilec, pa če bi tudi ne bili organizirani člani gasilskih čet. Sila prilik priganja vsakega k temu, da ve reševati sebe in svoje najbližnje iz ognjene nevarnosti, odnosno kako hoče že z varnostnimi merami preprečiti njegov pojav. To vprašanje postaja z vsakim dnevom važnejši problem (naloga), katerega rešujejo države s sodelovanjem in pomočjo strokovnih organizacij.

Pri nas to vprašanje še ni popolnoma dozorelo, a v mnogih drugih državah je že rešeno in velja kot obstoječe pravilo njihovim državljanom.

V času svetovne vojne so v Nemčiji žene in šolska mladina v mnogih krajih vršili gasilsko službo pod vodstvom duhovnikov in učiteljev. Kakor čitamo, jim dajejo merodajni za to svoje najvišje priznanje. To je bil samo »uvod« v ono, kar še potem pride, v ono, kar je nastopilo po vojni. Nemčija ne sme imeti aktivne vojske, zato pa ima svoj samozavesten narod, narod, ki za svojo domovino in za svoj narod daje vse.

Z ozirom na organizacijo gasilstva je Nemčija danes na prvem mestu v Evropi. Visoki kulturni stopnji nemškega naroda, razviti industriji in veliki samozavesti prebivalstva se imajo zahvaliti, da štejejo gasilske organizacije v Nemčiji danes preko štiri milijone aktivnih članov. Razen teh imajo velike gasilske rezerve, ki sestojijo iz naraščajnikov, katerih še ne smatrajo kot članstvo, nego jih le uče, da nekoč postanejo gasilci. Poleg teh prihaja še druga rezerva — žene in ženska mladina. Prva in druga rezerva izvaja vežbe gasilskih organizacij, vse dotlej, da prva rezerva v odrejenem času tudi sama izvaja gasilske vaje.

Tako je v Nemčiji. Najbližnji sosedje te države uvidevajo ta napredek, pa ne samo, da začenjajo, nego postopoma tudi uvajajo vse ono, kar mislijo, da je tudi zanje dobro in koristno, da ne govorimo o onem, kar je neobhodno potrebno. Češkoslovaška in Poljska se kretata v gasilstvu s polnim in naglim tempom, pa tudi Avstrija kljub številnemu stanju svojega gasilstva ne miruje.

Da je gasilstvo del vojske za pasivno odbrano države od neprijateljskih napadov iz zraka, je danes že jasno vsakomur. Prav zato se mu posvečuje ta važnost v vseh državah. Pa tudi pri nas je to vprašanje z zakonom o organizaciji gasilstva premaknjeno z mrtve točke, na kateri je počivalo polnih sedem stoletij. V § 74. imenovanega zakona se jasno kaže stremljenje zakonodajalca, a to znači: pripravljajmo se!

»Kako je organizacija gasilstva v kraljevini Jugoslaviji z ozirom na svojo dolgo in lepo nacionalno preteklost nekoliko zastarela! Hvala zakonu in dobri volji naših mlajših prvakov, sta omogočena organizacija in podvig v duhu sedanjih potreb. Dobro bi bilo, da zveza po inspekciji zemeljske odbrane podvzame korake na merodajnih mestih, da se v vse šole v državi uvede v teku

leta nekoliko obveznih predavanj o požarni nevarnosti in varnostnim meram proti požaru, odnosno da se vrše s šolsko mladino tudi praktične vežbe o gašenju. Za ta predavanja bo treba zaprositi strokovne osebe iz vrst gasilske organizacije, ki bi to dolžnost prevzele radovoljno brez kakršnihkoli honorarjev.

Na ta način bi gasilstvo moralno mnogo poraslo, a tudi materialno mnogo pridobilo, ker bi se tisoči naše šolske mladine zainteresirali za nas, za naše delo, a mi bi s tem zadostili tudi predpisom našega zakona o telesni vzgoji naroda, odnosno pokazali svojo moč in sposobnost, agilnost in potrebnost svoje organizacije.»

Dopisi

Gasilstvo v dravogradskem srezu. V nedeljo dne 17. II. je imela gasilska župa korotanska — kakor se je ime župe že povsem udomačilo — v prostorih g. Lahovnika v Prevaljah svojo 14. redno skupščino. Predsedoval ji je starešina J. Mravljak iz Vuzenice, ki se je uvodoma spomnil velikega pokojnika † Viteškega kralja Aleksandra I. Ujedinitelja ter zajedniškega podstarešine Jerneja Vengusta, kakor tudi vseh v župi umrlih članov, nato pa je podal delovno poročilo o preteklem letu. Reorganizacija je v vseh četah izvršena, seveda bo pa še vprašanje novih uniform dolgo na dnevnem redu, saj danes nikdo nima sredstev.

Delo v župi se zrcali v treh enodnevni tečajih, ki so uspeli prav dobro. V 16 predavanjih se je predelala vsa upravna in tudi precejšen del tehniške snovi. Razen tega je župa sama izdala v priročni obliki »Mali gasilski katekizem«, ki bo prav gotovo dobro služil vsem gasilcem. Župni zlet je bil na gasilski praznik v Ribnici (dne 15. VII.) in je uspel primeroma čisto dobro. V 5 odborovih sejah je župna uprava razpravljala o vseh važnejših zadevah, pisarna pa je odpravila vsega preko 800 poslovnih števil, kar je za župo s 13 četami vsekakor mnogo.

Statistične podatke je podal tajnik Minarik navajajoč, da je v župi 670 izvršujočih, 390 podpornih in 38 častnih članov, orodja pa 10 motork, 6 berglovk, 15 ročnih in 1 parna brizgalna, 32 raznih vozov, med temi 5 avtov, 36 leštev ter 5550 m cevi. Požarov je bilo 13 in ena velika povodenj, podporo pa je prejelo iz 1% nega gas. sklada 19 oseb, in sicer 6150 dinarjev.

Prav tako je pokazalo tudi blagajniško poročilo tov. Govejska lep porast in napredek, saj se je župna imovina pomnožila v preteklem letu od prejšnjih 7622 za 3000 Din, kar je za našo župo vsekakor lepo.

Med samostojnimi predlogi se je najprej določilo, da bo letošnji župni zlet v Marenbergu zvezan s proslavo 60 letnice tamk. društva. Nato se je soglasno sklenilo predlagati zajednici, da izda k zaključenim 38. letnikom »Gasilca« tudi praktičen register. — Mnogo koristnega smo slišali zlasti med slučajnostmi, tako glede previdnosti pri imenovanju častnih članov, glede podpor od občine, ki naj bi bile neprisiljene, temveč poseben znak priznanja občine svojim požrtvovalnim gasilcem. Z radostjo je bila tudi sprejeta novica, da imajo čete letos pričakovati precej izdatnejšo, najmanj dvojno dosedanje podporo iz 6% nega gas. sklada. Sprožil se je tudi predlog, da bi se zaradi premale posmrtnine zvezne Samopomoči krejrala zopet župna samopomoč, kar pa se je po temeljitem pojasnilu tov. Vončine umaknilo. Četa Prevalje je stavila predlog glede zavarovanja članov, kar naj bi se ventiliralo pri zajed. skupščini, prav tako tudi, da naj bi imela vsaka četa, ki ima motorko ali avto, pravico do nakupa ca 100 l trošarine prostega bencina, ker je namreč sedanji postopek takšen, da samo onemogoča nabavo. — Tudi je občni zbor smatral odredbo, da naj bodo občni zbori vseh čet na en dan, za neumestno, ker je včasih z ozirom na domače prilike nemogoče, pa tudi, ker že zakon sam predvideva »tekem meseca januarja«. Zeleti bi tudi bilo, da se prdpisi gasilskih pravilnikov ne izvajajo za podeželje tako točno in rigorozno, kakor to predvideva besedilo. — Končno je bil še predsednik mnenja, da se v tako važne stvari, kakor so gas. zakon in pravilniki, ne bi smele vrniti napake. — Po dve in polurnem temeljitem razmotrivanju je bil občni zbor, ki prav gotovo ne bo ostal brez vidnih uspehov, zaključen.

Smartno pri Litiji. Naša prostovoljna gasilska četa proslavi letos v dneh 1. in 2. junija 50 letnico svojega obstoja in uspešnega delovanja. Pol stoletja požrtvovalnega in humanitarnega dela je za nami, — doba, ki je za kako društvo, v njegovem delovanju

težka in večkrat z raznimi nesrečami združena, vsekakor dolga in upoštevanja vredna. Marsikaj je bilo treba tekom desetletij prestati, a vse se je preneslo in četa lahko s ponosom gleda na svoje preteklo delo, posvečeno v blagor svojemu bližnjemu, domači vasi in nje okolici. Mnogo domov je rešila pridna in vztrajna gasilčeva roka, mnogo nesreč je bilo tekom dolgih let preprečenih in zabranjenih. Tiho in nesebično je društvo delovalo ves čas svojega obstoja. Niso ga motile razne nasprotujoče politične strasti, ki so hotele zasejati v društvo razdor in razcepljenost, ne marsikdaj preziranj od zgoraj navzdol, društvo je šlo svojo vzvišeno delovno pot nemoteno dalje, ne oziraje se na desno in levo, upoštevajoč nepristranost in složno delo, ki bodi v vsakem gasilskem društvu prvenstvenost. Nikdar pa ni naše članstvo klonilo svoje glave, ko je šlo za povzdig narodnosti, ki je bila v prvi dobi društvenega obstoja dokaj ogrožena, posebno v našem kraju. Čvrsto je stalo na nacionalnem braniku, prežeto v duhu naprednosti, ki je pravi svoj razmah dobil šele v ustvarjeni Jugoslaviji. In v tem pravcu bomo šli naprej!

Šmarsko gasilno društvo je ustanovil leta 1885. takratni tukajšnji nadučitelj Jurij Adlešič, ki mu je tudi načeloval 10 let in ki si je pridobil za društvo mnogo zaslug. Po njegovem odhodu v Krško je prevzel načelstvo domačin Gregor Porenta, ki je zgradil agsilni dom in bil sploh zelo agilen gasilec. Tudi on je vodil društvo 10 let. Po njegovi smrti je bil za načelnika izvoljen še živeči Ivan Robavs, posestnik in mesar v Šmartnem, ki je ostal na tem mestu dolgih 19 let. Bil je zelo delaven in iskren gasilski tovariš, ki je storil za društvo mnogo dobrega in koristnega, za kar mu je domačinstvo še danes zelo hvaležno. Po njegovem odstopu je prevzel načelstvo ugledni domačin Ferdo Tomažin, katerega je zajela 40 letnica društva. Vsled zaposlenosti je, čeravno nerad, čez dve leti odložil to mesto, na katero je nato prišel tuk. tovarnar Franc Izgoršek. Načeloval je tudi on le tri leta, ki so bila zelo plodonosna. V tej dobi si je društvo nabavilo moderno motorno brizgalno, ki je stala mnogo denarja. Za pridobitev te imata poleg gospoda Izgorška posebno zaslugo še gospoda Ivan Razboršek in Pavel Knaflič, ki sta takrat v letu 1927. vodila tajništvo in blagajništvo. Leta 1928. je gosp. Izgoršek tudi vsled zaposlenosti odstopil in načelstvo je prevzel tuk. šolski upravitelj Kovačič Maks, ki je na tem mestu še danes.

Torej v vsej 50letni dobi je bilo le 6 načelnikov, kar znači, da se je društvo zavedalo svojih dolžnosti in je delovalo složno in tovariško in naj bi bilo za zgled marsikomu, posebno še danes.

Društvo šteje 42 delovnih članov, med katerimi je več takih, ki so še kot mladeniči vstopili v društvo, a so v njem požrtvovalno vztrajali desetletja in desetletja in so danes osiveli starčki. Čast jim! Le eden med temi je stal ob rojstvu društva, naš »Polarjev« očka, ki je nepretrgoma 50 let delovni član, ves čas vnet gasilec in še danes čvrst in zdrav kljub 75 letom. Več članov je bilo za svoje delovanje v društvu odlikovanih z zlato in srebrno medaljo, ob 50 letnici jih bo pa zopet nekaj.

Petdesetletnico bomo proslavili kolikor mogoče slovesno. Na predvečer 1. junija bo obhod po vasi in nato podoknica najstarejšemu članu (kumica je že umrla) in predsedniku občine. Drugi dan 2. junija dop. ob pol 9. uri sprejem gostov na kolodvoru v Litiji in nato pohod v Šmartno, kjer bo takoj po prihodu na glavnem trgu pozdravni govor, ob 10. uri pa sv. maša v farni cerkvi. Po maši poklonitev vsem umrlim članom na pokopališču, nato pa slavnostno zborovanje na veseličnem prostoru ter poklonitev diplome in odlikovanj zaslužnim gasilcem. Popoldne ob 3. uri velika veselica z običajnim sporedom. Sodelovalo bo pevsko društvo »Zvon« v Šmartnem. Vsa proslava je združena glasom odobritve z zajedničkim izletom.

Spoštovana društva vljudno vabimo, da se naše proslave v čim večjem številu udeležijo. Podrobna navodila še itak pravočasno izdamo. Pokažimo pred svetom, da znamo ceniti delo, ki je namenjeno dobrobiti ljudstva, delo nesebičnosti, ki ne pozna drugega, nego pomagati bližnjemu v nesreči.

Tovariši gasilci, 2. junija na svidenje!

Konrad Rosenbauer & drug

priporoča prvovrstne najmodernejše
motorne brizgalne

od 5 do 90 KS, 300 do 2500 litrov vode
na minuto in 30 atmosfer, prenosne
dvo- in štirikolesne.

Avtomobilske brizgalne

vseh vrst.

Automobile s tanki

za škropljenje cest in gašenje ognja.

Automobile in vozove za moštvo.

Kletne sesaljke.

Posebne sesaljke,

ki dvigajo vodo iz globine.

Cevi konopljene

običajne in gumirane. Tovarniško vezanje istih.

Lestve

vseh vrst. Za osebno opremo čelade, pasove, piščalke itd.

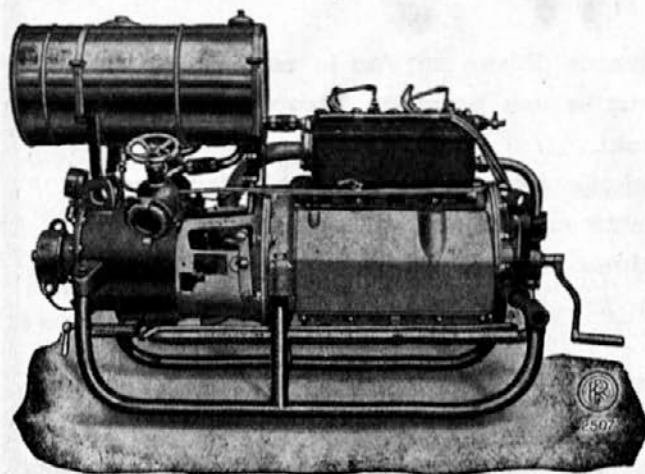
Plinske maske.

Spojke, predhodnike, različne ročnike in ustnike, razdelnice.
Vsa izdelava najnovejšega sistema.

Ponudbe in pojasnila, kakor poset so vsak čas na razpolago.
Cene solidne.

tovarna gasil-
skega orodja

C e l j e

Dvocilindrska

motorna brizgalnica,
model 1929, 18/20 HP.,
pritisk do 16 atmosfer.
Hladilnik novega siste-
ma, ogrevanje črpalke
s toplo čisto vodo.

Gasilci in gasilske čete!

Vse gasilske potrebščine, kakor predpisano, izdelano, z vsemi znaki opremljeno uniformo, blago za uniforme in za delovne obleke, kape in pasove za moštvo in častnike, dalje vse predpisane znake od najnižjega do najvišjega čina, civilne gasilske znake in embleme za gasilske kape, Vam poceni nudi

TRGOVSKI DOM
Sternecki
TOVARNA · PERILA · IN · OBLEK

CELJE, št. 17

Pa tudi za privatne obleke za Vas in za Vašo družino si poceni nakupite vse potrebno blago v Trgovskem domu Sternecki.

Pišite po kolekcije kamgarna, ševijota, hlačevine in drugega blaga za moške obleke, svile, volne, cefirja, poplina in kretona za ženske obleke, platna za perilo in posteljnino ter ostalega manufakturnega blaga.

Ceniki in vzorci zastonj!